

Rundskriv 2023-35

Dato: 28.08.2023

Kommentarer til regelverk - ulike utviklingstiltak

Innhold

Kommentarer til forskrift for Reindriftens Utviklingsfond kapittel 1	4
Innledning	4
Oversikt over endringer 2023/2024	4
De forskjellige forvaltningsorganers rolle i tilskuddsbehandlingen	4
Hvem kan søke om tilskudd etter RUF-forskriften?	4
§ 1-1. Formål	5
Kommentarer til bestemmelsen	5
§ 1-2. Fellesbestemmelser for alle tilskuddsordninger	5
Kommentarer til bestemmelsen	6
Første ledd: Fellesvilkår	6
Andre ledd: Definisjon av driftsår	6
§ 1-3. Styret for reindriftens utviklingsfond	6
Kommentarer til bestemmelsen	6
Første ledd: Styrets sammensetning	6
Andre ledd: Disponering av andel av Reindriftens Utviklingsfond	7
Tredje ledd: Sekretariat.....	7
§ 1-4. Økonomiske rammer	7
Kommentarer til bestemmelsen	7
Første ledd: Finansiering	8
Andre ledd: Retten til å avslå søknader	8
Tredje ledd: Retten til å vedta retningslinjer og fastsette tilskuddssatser	8
Fjerde ledd: Styrets virksomhet	9
§ 1-5. Rapportering	9
Kommentarer til bestemmelsen	9
Første ledd: Årsrapport	9
Andre ledd: Revisjon.....	9

§ 1-6. Virkeområde	9
Kommentarer til bestemmelsen	10
Første ledd: Tiltak som er regulert i egne kapitler	10
Andre ledd: Økonomisk støtte til andre tiltak	11
§ 1-7. Fellesvilkår	11
Kommentarer til bestemmelsen	12
Første ledd: Vilkår om at tiltak må fremme reindriften	12
§ 1-8. Krav til søknad	12
Kommentarer til bestemmelsen	13
Første ledd: Innsending av søknad og frist	13
Andre ledd: søknadsskjema og dokumentasjon	13
§ 1-9. Saksbehandling	13
Kommentarer til bestemmelsen	13
Første og andre ledd: Behandling av søknader og vedtak	13
§ 1-10. Utbetaling	14
Kommentarer til bestemmelsen	14
Første ledd: Utbetaling.....	14
Andre ledd: Ubenyttet tilskudd	14
§ 1-11. Opplysningsplikt og kontroll	15
Kommentarer til bestemmelsen	15
Første ledd: Opplysningsplikt	15
Andre ledd: Kontroll	15
§ 1-12. Retting av feilutbetalinger	16
16	
Kommentarer til bestemmelsen	16
§ 1-13. Avkorting og tilbakeholdelse	18
Kommentarer til bestemmelsene	18
Første ledd: Avkorting ved feilopplysninger	19
Andre ledd: Tilbakehold og avkorting ved brudd på regelverk	20
§ 1-14. Innkreving av tilbakebetalings- eller avkortingsbeløp	22
Kommentarer til bestemmelsen	23
Første ledd: Om tilbakebetaling	23
Andre ledd: Om motregning	23
Tredje ledd: Renter	24
§ 1-15. Klageadgang	24
Kommentarer til bestemmelsen	24

Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond kapittel 1 – kommentarer til regelverk

Kommentarer til forskrift for Reindriftens Utviklingsfond kapittel 1

Ingress

[Generelle bestemmelser om tilskudd fra Reindriftens Utviklingsfond og ulike utviklingstiltak]

Hovedinnhold

Innledning

Vilkår for å motta tilskudd etter ordningene i RUF fremgår av forskrift for Reindriftens Utviklingsfond ([RUF-forskriften](#)).

Oversikt over endringer 2023/2024

Det er gjort endringer i følgende bestemmelser:

- § 1-6 første ledd- kapittel 6 er endret fra “fjerning av gammelt gjerdemateriell” til “tilskudd til utvikling av distriktsplaner for distrikter som mangler distriktsplan”
- § 1-6 andre ledd bokstav k er endret fra “tilskudd til utvikling av distriktsplaner for distrikter som mangler distriktsplan” til “fjerning av gammelt gjerdemateriell”
- § 1-6 andre ledd- ny bokstav l “stipend på 15 000 kroner til personer med rein i eget merke som skriver reindrifftsrelatert masteroppgave”

For behandling av søknader om tilskudd gjelder reglene i forvaltningsloven. Forskrift, rundskriv og søknadsskjema for de forskjellige ordningene i forskriften er tilgjengelig på hjemmesiden til Landbruksdirektoratet – www.landbruksdirektoratet.no.

De forskjellige forvaltningsorganers rolle i tilskudsbehandlingen

Styret for Reindriftens utviklingsfond er første instans for behandling av søknader etter forskriften, jf. §§ 1-3 og 1-9. Landbruksdirektoratet er sekretariat for fondsstyret. Saker av ikke-prinsipiell art med søknadsbeløp på inntil 200 000 kroner behandles av Landbruksdirektoratet administrativt, med etterfølgende orientering av vedtak til RUF-styret.

Med «*prinsipiell art*» menes saker der vedtak i saken vil kunne være bestemmende for liknende saker, og saker der det er tvil om det omsøkte tiltaket omfattes av RUF-forskriften. Saker av prinsipiell art omfatter også saker der søknadsbeløpet er under 200 000 kroner.

Hvem kan søke om tilskudd etter RUF-forskriften?

Det er ikke angitt hvem som kan søke tilskudd etter kapittel 1, jf. § 1-6 andre ledd. I slike tilfeller vil forskriftens formål, oppramsingen av typer omsøkte tiltak i § 1-6 og fellesvilkårene i § 1-7 avgjøre om søknaden kan innvilges.

Det må foretas en konkret vurdering av dette i hver enkelt sak. Ved slik vurdering vil vilkåret i § 1-7

om at det omsøkte tiltaket fremmer reindriften i distriktet og området, kunne være avgrensende for hvem som kan søke.

§ 1-1. Formål

§ 1-1

Reindriften Utviklingsfond skal gjennom bruk av økonomiske virkemidler bidra til å utvikle reindriftnæringen i samsvar med de reindriftpolitiske mål.

Kilde: [Forskrift for Reindriften Utviklingsfond](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Det ledende reindriftpolitiske målet er utvikling av reindriften som økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig næring, jf. reindriftsloven § 1 og Meld. St. 32 (2016-2017) “Reindrift - Lang tradisjon – unike muligheter” (heretter stortingsmeldingen). For å oppnå dette målet har reindriftsloven en rekke plikter for reindriftsutøvere, siidaer, reinbeitedistrikter, reinlag og reindriftsmyndigheter. RUF-forskriftens tilskuddsordninger skal motivere næringen og andre aktører til å overholde pliktene i reindriftsloven og oppnå de overordnede målene. Bruk av de enkelte bestemmelsene i RUF-forskriften bør derfor ses i sammenheng med reindriftsloven § 1.

Siden ikrafttredelsen av reindriftsloven av 2007 har de reindriftpolitiske målene blitt noe endret. Gjeldende reindriftpolitiske mål som fremgår av stortingsmeldingen, er blant annet:

- utvikling av reindriftnæringen som rasjonell, markedsorientert næring som er bærekraftig i et langsiktig perspektiv
- utvikling av reindriftnæringen som familiebasert næring, der familien kan skape seg økonomisk handlingsrom og frihet til å organisere egen drift
- optimalisering av produksjon med fokus på dyrevelferd og god kjøttkvalitet
- fokus på økologisk bærekraft og reintall.

Ved vurdering av om søknad etter RUF-forskriften bør innvilges, skal man derfor se hen til disse målsettingene.

§ 1-2. Fellesbestemmelser for alle tilskuddsordninger

§ 1-2

Bestemmelser i kapittel 1 gjelder for alle tilskuddsordninger etter denne forskriften, med mindre annet er særskilt bestemt.

Med driftsår menes i denne forskrift perioden fra 1. april til 31. mars.

Kilde: [Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Første ledd: Fellesvilkår

Bestemmelsen om fellesvilkår gjør det klart at blant annet fellesvilkåret i § 1-7, bestemmelser om kontroll, avkortning og klageadgang gjelder for alle søknader etter RUF-forskriften, uavhengig av hvilken ordning i forskriften søknaden omfattes av.

Andre ledd: Definisjon av driftsår

I denne bestemmelsen blir driftsåret definert.

§ 1-3. Styret for reindriftens utviklingsfond

§ 1-3

Reindriftens Utviklingsfond forvaltes av et styre med fire medlemmer. Styret oppnevnes for to år av gangen. Landbruks- og matdepartementet utpeker to medlemmer og to varamedlemmer. Norske Reindriftsamers Landsforbund utpeker to medlemmer og to varamedlemmer.

Fondsstyret disponerer en andel av Reindriftens Utviklingsfonds totale bevilgning.

Landbruksdirektoratet er sekretariat for fondsstyret.

Kilde: [Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Første ledd: Styrets sammensetning

I første ledd er det fastsatt hvordan styret i RUF er sammensatt. Praksisen er imidlertid slik at Landbruks- og matdepartementet (LMD) oppnevner leder som ikke har varamedlem, og ett medlem med personlig varamedlem. Norske reindriftssamers landsforbund (NRL) oppnevner to medlemmer med personlige varamedlemmer.

Andre ledd: Disponering av andel av Reindriftens Utviklingsfond

Ingen kommentarer.

Tredje ledd: Sekretariat

Bestemmelsen fastsetter at Landbruksdirektoratet er sekretariatet for RUF-styret. Oversikt over Landbruksdirektoratets oppgaver som sekretariat finnes i egen instruks.

I tilfeller hvor saken ikke er delegert fra RUF-styret til Landbruksdirektoratet, skal direktoratet forberede saken, lage innstilling med forslag til vedtak og legge saken frem for RUF-styret i møte.

Landbruksdirektoratet skal rapportere til styret om vedtak som er direktoratet har fattet etter delegasjon. Landbruksdirektoratet forbereder og fremlegger klager på vedtak fattet av RUF-styret og Landbruksdirektoratet.

Vedtak som RUF-styret har fattet, blir sendt ut av saksbehandler i direktoratet etter at møteprotokollen er godkjent.

Det foreligger egen rutine for behandling av saker i RUF-styret.

§ 1-4. Økonomiske rammer

§ 1-4

Økonomiske rammer og føringer for Reindriftens Utviklingsfond blir fastsatt ved Stortingets behandling av proposisjonene om reindrifftsavtalen og det årlige statsbudsjettet.

Fondsstyret kan avslå søknader om økonomisk støtte ut fra fondets finansielle situasjon.

Fondsstyret kan vedta retningslinjer og fastsette tilskuddssatser for enkeltordninger i fondet, jf. § 1-6 andre ledd.

Fondsstyrets virksomhet skal være i overensstemmelse med gjeldende regelverk for økonomistyring i staten.

Kilde: [Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Økonomiske rammer og føringer for Reindriftens Utviklingsfond blir fastsatt ved Stortingets behandling av proposisjonene om reindrifftsavtalen og det årlige statsbudsjettet.

Fondsstyret kan avslå søknader om økonomisk støtte ut fra fondets finansielle situasjon.

Fondsstyret kan vedta retningslinjer og fastsette tilskuddssatser for enkeltordninger i fondet, jf. § 1-6 andre ledd.

Fondsstyrets virksomhet skal være i overensstemmelse med gjeldende regelverk for økonomistyring i staten.

Kilde: [Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond](#) (Lovdata)

Første ledd: Finansiering

Hvert år øremerkes det midler til enkelte av tiltakene som det ytes tilskudd til etter RUF-forskriften. Det øremerkes likevel ikke midler til alle ordninger i forskriften. Hvis det ikke er øremerket midler til en ordning som det søkes på, må søknaden finansieres via midlene som RUF-styret har fått tildelt til fri disposisjon.

Da det i de siste årene har vært avsatt forholdsvis lite til frie midler, pleier RUF-styret å lage en liste over tiltak som skal prioriteres det enkelte år. Styret (og Landbruksdirektoratet i delegerte saker) må også foreta en grundig prioritering av søknader før de innvilges.

Søknader skal innvilges innenfor den bevilgede rammen. Dette gjelder både de øremerkede midlene og RUF-styrets frie midler. Rammen fremkommer i proposisjonen til reindrifftsavtalen.

Andre ledd: Retten til å avslå søknader

Bestemmelsen fastsetter at søknader om tilskudd kan avslås ut fra fondets finansielle situasjon. Dette tolkes slik at søknader ikke kan avslås med hjemmel i § 1-4 andre ledd så lenge det finnes midler igjen på fondet. Kun når det ikke lenger finnes midler igjen på fondet, kan bestemmelsen brukes som begrunnelse for avslag.

Hvis RUF-styret har vedtatt hvordan de frie midlene skal prioriteres i det enkelte år, kan søknad om tilskudd til ikke-prioritert tiltak avslås, eventuelt kan søker bli veiledet til å fremme en ny søknad året etter.

NB! Hvis en tilskuddssøknad kan avslås på annet grunnlag enn fondets finansielle situasjon, skal dette grunnlaget brukes som begrunnelse for vedtaket. Kun søknader som ellers oppfyller alle vilkårene i forskriften, kan avslås med hjemmel i § 1-4 andre ledd.

Tredje ledd: Retten til å vedta retningslinjer og fastsette tilskuddssatser

RUF-styret kan vedta retningslinjer for enkeltordninger i fondet. Fra og med 1. juli 2021 har bestemmelsen fått henvisning til RUF-forskriften § 1-6 andre ledd, der det listes opp ordninger som ikke er regulert i egne kapitler i forskriften. Presiseringen er gjort fordi ordningene i § 1-6 første ledd allerede er regulert gjennom egne kapitler i forskriften, slik at det ikke er behov for utfyllende retningslinjer for disse ordningene.

Styret har til nå benyttet seg av denne hjemmelen i følgende saker:

- Tilskudd til kvinnerettede tiltak – Hovedprioriteringer og retningslinjer
Hovedprioriteringer og retningslinjer for RUFs forskningsmidler.
- Retningslinjer for støtte til juridisk bistand (generelt).
- Retningslinjer for støtte til juridisk bistand til ivaretagelse av norske reinbeitedistrikters og siidaers tilgang til sine beiteområder i Sverige
- Retningslinjer for sikring av reindriffts arealer, jf. RUF-forskriften § 1-6 andre ledd bokstav a.
- Retningslinjer for tilskudd til etablering av lærings- og omsorgsbaserte tjenester.
- Retningslinjer for tilskudd til utarbeidelse av distriktsplan for distrikter som mangler distriktsplan, jf. RUF-forskriften § 1-6 andre ledd bokstav k.

Det er ventet at RUF-styret vil vedta retningslinjer for tilrettelegging for at reineiere med nedsatt funksjonsevne kan delta i reindrifftsarbeidet jf. RUF-forskriften § 1-6 andre ledd bokstav j i løpet av 2022/2023.

Fjerde ledd: Styrets virksomhet

Ingen kommentarer.

§ 1-5. Rapportering

§ 1-5

Landbruksdirektoratet skal avlegg årsrapport for Reindriftens utviklingsfond innen 15. Mars hvert år. Rapporten skal inneholde regnskap for siste år sammenholdt med budsjett og tidligere års regnskaper, samt en faglig evaluering av virksomheten.

Regnskapet føres etter kontantprinsippet og Riksrevisjonen er revisor.

Kilde: [Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Første ledd: Årsrapport

Ingen kommentarer.

Andre ledd: Revisjon

Ingen kommentarer.

§ 1-6. Virkeområde

§ 1-6

Tilskudd fra Reindriftens Utviklingsfond kan innvilges etter ordningene for

1. tilskudd ved omfattende tap av rein i ulykker, jf. kapittel 2,
2. tilskudd til reindrifftsanlegg, herunder gjerder og slakteanlegg, jf. kapittel 3,
3. refusjon av dokumenterte utgifter til deltakelse på kurs/etterutdanning og lignende for reindrifftsutøvere, jf. kapittel 4,
4. tilskudd til feltbarnehage, jf. kapittel 5,
5. tilskudd til utvikling av distriktsplaner for distrikter som mangler distriktsplan, jf. kapittel 6, og
6. juridisk bistand til reinbeitedistrikter eller siidaer, jf. kapittel 7.

Økonomisk støtte kan for øvrig innvilges til andre tiltak i samsvar med forskriftens formål, jf. § 1-1, herunder

- a. sikring av reindriftens beiterett, herunder støtte til med distriktenes arbeid med sikring av reindriftens arealer,
- b. praktiske tiltak innenfor reindriften,
- c. gjennomføring av strukturtiltak i distrikter med behov for tiltak for reintallstilpasning og ressursutnyttelse,
- d. faglige tiltak til fremme for reindriften, herunder veiledning, kursvirksomhet, beitegransking, planlegging og avlstiltak,
- e. utvikling av binæringer og formål av generell kulturell betydning for reindriftssamene,
- f. tiltak for å fremme likestilling og kvinners situasjon i reindriften,
- g. tilrettelegging av 1-2 dagers kompetansegivende kurs/etterutdanning,
- h. tilskudd til tiltak for reindriftnæringen som følge av klimaendringer,
- i. forskning og kunnskapsformidling.,
- j. tilrettelegging for at reineiere med nedsatt funksjonsevne kan delta i reindrifftsarbeidet,
- k. tilskudd til fjerning av gammelt gjerdemateriell, og
- l. stipend på 15 000 kroner til personer med rein i eget merke som skriver reindrifftsrelatert masteroppgave.

Kilde: [Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Første ledd: Tiltak som er regulert i egne kapitler

I denne bestemmelsen er det listet opp tiltak som det kan innvilges tilskudd til etter kapitlene 2-7. Hvis det omsøkte tiltaket omfattes av kapitlene 2-7, er det reglene i det enkelte kapitlet som gjelder for behandling av søknaden, i tillegg til enkelte generelle bestemmelser i kapittel 1:

- Fellesvilkår, jf. § 1-7
- Krav til søknad, jf. § 1-8
- Saksbehandling, jf. § 1-9

- Utbetaling, jf. § 1-10
- Opplysningsplikt og kontroll, jf. § 1-11
- Retting av feilutbetalinger, jf. § 1-12
- Avkorting og tilbakeholdelse, jf. § 1-13
- Innkreving av tilbakebetalings- eller avkortingsbeløp, jf. § 1-14
- Klageadgang, jf. § 1-15.

Andre ledd: Økonomisk støtte til andre tiltak

Listen over tilskuddsberettigede tiltak i § 1-6 andre ledd er ikke uttømmende, slik at tilskuddet fra RUF også kan innvilges til andre tiltak som er i samsvar med formålet. Listen gir allikevel pekepinn på hvilke typer tiltak avtalepartene ønsket å gjøre tilskuddsberettigede.

Vurderingen i slike saker er tredelt:

- Først må det vurderes om tiltaket oppfyller fellesvilkåret i § 1-7. Hvis tiltaket ikke oppfyller dette vilkåret, skal søknaden avslås på dette grunnlaget, uten at man vurderer de andre vilkårene.
- Så må det vurderes om tiltaket er i samsvar med formålet i § 1-1. Hvis tiltaket ikke er i samsvar med formålet, skal søknaden avslås på dette grunnlaget, uten at man vurderer de andre vilkårene.
- Hvis tiltaket er i samsvar med formålet og oppfyller fellesvilkår i § 1-7, må det vurderes om det er hensiktsmessig å gi tilskudd til tiltaket etter § 1-6 andre ledd (jf. «kan»-formuleringen). Vurderinger etter § 1-6 andre ledd hører under forvaltningens frie skjønn. Landbruksdirektoratet og RUF-styret er likevel til en viss grad bundet av eventuelle prioriteringer som RUF-styret har vedtatt. Dette betyr at selv om tiltaket er i samsvar med formålet i § 1-1, kan RUF-styret eller Landbruksdirektoratet vurdere at det omsøkte tiltaket ikke skal støttes på det aktuelle tidspunktet.
- For ordninger som har egne retningslinjer vedtatt av Styret for Reindriftens Utviklingsfond, blir vilkår og vurderinger som framkommer av retningslinjene gjeldende for den aktuelle ordningen.

§ 1-7. Fellesvilkår

§ 1-7

Det er et vilkår for å få støtte fra Reindriftens Utviklingsfond at tiltaket fremmer reindriften i distriktet og området. Der det er aktuelt må tiltakets påvirkning på beiteslitasje og miljøet for øvrig vurderes.

Det er et vilkår for tilskudd etter denne forskrift at det omsøkte tiltaket er i samsvar med de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter.

Kilde: [Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Første ledd: Vilkår om at tiltak må fremme reindriften

Første punktum

Fellesvilkåret for alle ordninger etter RUF-forskriften er at det omsøkte tiltaket fremmer reindriften i distriktet og området.

Det betyr at det omsøkte tiltaket må ha et visst omfang og ha betydning for en større krets av reindriftsutøvere i distriktet og området. Det kan likevel ikke kreves at tiltaket umiddelbart får direkte virkninger for andre enn søker. For eksempel, kan støtte til kurs i parasittbehandling av rein ha umiddelbare positive virkninger for reineieren som har tatt kurset. På sikt vil det likevel komme andre i distriktet til gode gjennom bistand til å vaksinere andres dyr. Dette vil igjen gi positive ringvirkninger ved at spredning av smitte begrenses.

Vilkåret kan derfor ikke tolkes for snevert. Med mindre det omsøkte tiltaket klart gagnar kun den som har søkt om tilskudd uten å ha noen direkte eller indirekte positive effekter for andre, bør tiltaket anses for å være til gode for reindriften i distriktet/området.

Videre må tiltaket medføre noe ytterligere positivt enn det som allerede finnes i distriktet/området – tilføre ny, nødvendig kompetanse, forenkle driften betydelig, tilføre distriktet mer beiteareal mv. Tiltak som regnes for å være en del av den ordinære driften i distriktet vil ikke være tilskuddsberettigede etter RUF-forskriften, selv om de er til gode for hele distriktet. Slike tiltak kan være utarbeidelse av distriktsplaner, utgifter til innleid hjelp i forbindelse med gjeting, flytting og slakting, utarbeidelse av nettside/informasjonskanal mv.

Dette er et fellesvilkår, som betyr at vilkåret i utgangspunktet må vurderes både for ordninger som er regulert i egne kapitler (§ 1-6 første ledd) og andre ordninger (§ 1-6 andre ledd). I de aller fleste tilfeller vil imidlertid være tilstrekkelig å oppfylle vilkårene i det enkelte kapitlet for ordninger etter § 1-6 første ledd for at fellesvilkåret i § 1-7 også skal anses oppfylt.

Andre punktum

Dette vilkåret er aktuelt i saker der det omsøkte tiltaket kan medføre slitasje på beitearealer og miljøet utover det som er normalt. For eksempel, er det ikke nødvendig å vurdere dette vilkåret når det omsøkte tiltaket er godkjent av kommunen som plan- og bygningsmyndighet, da kommunen har plikt til å utrede tiltakets virkninger på miljøet før det fattes vedtak om oppføringstillatelse.

§ 1-8. Krav til søknad

§ 1-8

Søknad om tilskudd fra Reindriftens Utviklingsfond skal sendes til Landbruksdirektoratet innen eventuell angitt frist.

Dersom det er utarbeidet eget søknadsskjema for ordningen skal dette brukes. Nødvendig dokumentasjon skal vedlegges søknaden.

Kilde: [Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Første ledd: Innsending av søknad og frist

RUF-forskriftens kapittel 1 inneholder ingen generell frist for innsending av søknader om tilskudd fra RUF. Det finnes egne søknadsfrister i de andre kapitlene for ordninger etter § 1-6 første ledd, samt i enkelte retningslinjer for ordninger etter § 1-6 andre ledd.

De særskilte søknadsfristene er:

- støtte til omfattende tap av rein i ulykker – 6 måneder etter at ulykken fant sted (RUF-forskriften kapittel 2)
- Reindriftnlegg – 1. februar og 1. september
- refusjon av kursavgift – 6 måneder etter kursets avslutning (RUF-forskriften kapittel 4)
- tilskudd til feltbarnehage – en måned etter reindriftsaktiviteten er gjennomført (RUF-forskriften kapittel 5)
- kvinnerettede tiltak, jf. § 1-6 andre ledd bokstav f – 1. april og 1. oktober ([retningslinjer](#))
- forskningssaker, jf. § 1-6 andre ledd bokstav i – 1. mars ([retningslinjer](#))
- tilskudd til lærings- og omsorgsbaserte tjenester – hovedfrist 1. september, dersom det er midler igjen blir ny frist 1. februar ([retningslinjer](#))

Andre ledd: søknadsskjema og dokumentasjon

Hvis det ikke finnes eget søknadsskjema for ordningen, må søknad skrives som fritekst og sendes per post eller e-post.

§ 1-9. Saksbehandling

§ 1-9

Søknaden behandles av Landbruksdirektoratet, som avgir innstilling til styret for Reindriftens Utviklingsfond.

Fondsstyret avgjør søknaden. Det kan fastsettes nærmere betingelser for tilskuddet i bevilgningsvedtaket. Ved stemmelikhet har leder dobbeltstemme. Fondsstyret kan delegerer avgjørelsesmyndighet til Landbruksdirektoratet.

Kilde: [Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Første og andre ledd: Behandling av søknader og vedtak

Saksbehandlingen i saker som behandles i samsvar med § 1-9 første ledd skjer slik:

- Landbruksdirektoratet vurderer søknaden og lager innstilling til RUF-styret.
- RUF-styret vurderer søknaden og enten treffer vedtak, eller sender saken tilbake til Landbruksdirektoratet for å innhente opplysninger eller foreta en ny vurdering.

- Etter at protokoll fra RUF-styremøtet er godkjent, sender Landbruksdirektoratet vedtaket til søker sammen med informasjon om klageadgang og innsyn i saksdokumenter.

Ikke-prinsipielle saker med søknadsbeløp inntil 200 000 kroner avgjøres av Landbruksdirektoratet, se punktet «De forskjellige forvaltningsorganers rolle i tilskuddsbehandlingen» over.

Det organet som behandler søknaden (RUF-styret eller Landbruksdirektoratet etter delegasjon) kan fastsette nærmere betingelser (vilkår) for tilskuddet i bevilgningsvedtaket. Det kan for eksempel settes en frist for når tiltaket skal være ferdigstilt eller når søker skal rapportere bruk av tilskuddet.

§ 1-10. Utbetaling

§ 1-10

Landbruksdirektoratet utbetaler 50 prosent av tilskuddet ved innvilgelsen dersom ikke annet er bestemt for den enkelte ordning. Resterende blir utbetalt etter Landbruksdirektoratet har godkjent innsendt regnskap og dokumentasjon.

Uanvendt, innvilget tilskudd tilbakeføres Reindriftens Utviklingsfond.

Kilde: [Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Første ledd: Utbetaling

Tilskudd utbetales som hovedregel med 50 prosent ved innvilgelsen av søknaden. Enkelte ordninger har spesielle regler for utbetaling. For eksempel, blir tilskudd til gjerdeanlegg etter RUF-forskriftens kapittel 3 utbetalt etter at anlegget er ferdigstilt.

Resttilskuddet utbetales når regnskap og dokumentasjon er innlevert og godkjent. Regnskap og dokumentasjon er godkjent etter at Landbruksdirektoratet har kontrollert om tilskuddet er brukt i sin helhet og i tråd med formålet, bevilgningsvilkår og/eller finansieringsplanen i søknaden.

Det skal i bevilgningsvedtaket settes en frist for når regnskap og dokumentasjon skal innleveres, se RUF-forskriften § 1-8 andre ledd andre punktum. Fristen skal ikke være så kort at det blir vanskelig eller umulig for søker å oppfylle fristen. En frist på ca. tre måneder etter at tiltaket er gjennomført anses som hovedregel å være rimelig. Fristen må likevel vurderes ut fra hvilken ordning søknaden gjelder.

Andre ledd: Ubenyttet tilskudd

Ubenyttet, innvilget tilskudd skal tilbakeføres Reindriftens Utviklingsfond. Det er to typetilfeller for slik tilbakeføring:

- Tilskuddet er innvilget, men ikke utbetalt. Søker blir informert i eget brev om at tilskuddet tilbakeføres til RUF – saken avsluttes.

- Tilskuddet er innvilget og utbetalt. Søker blir forhåndsvarslet om at tilskuddet skal kreves tilbakebetalt, jf. forvaltningsloven § 16. Etter eventuell uttalelse fra søker fatter Landbruksdirektoratet vedtak om tilbakebetaling og følger opp dette.

Tilskuddet blir ansett som ubenyttet hvis:

- Søker ikke har påbegynt tiltaket innen fristen for dette, for eksempel tre år fra bevilgningsdato for gjerdeanlegg, jf. § 3-3.
- Søker ikke har dokumentert bruk av tilskuddet i samsvar med bevilgningen innen fristen for dette.
- Søker ikke har fått utsettelse for innsending av dokumentasjon på bruk av tilskuddet.

§ 1-11. Opplysningsplikt og kontroll

§ 1-11

Mottakere av tilskudd etter denne forskriften plikter å gi alle opplysninger som reindriftsmyndighetene finner nødvendige for å kunne forvalte tilskuddsordningen.

Reindriftsmyndighetene kan foreta stedlig kontroll hos tilskuddsmottakeren.

Kilde: [Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Første ledd: Opplysningsplikt

Etter denne bestemmelsen kan Landbruksdirektoratet/RUF-styret kun kreve opplysninger som er relevante for saksbehandlingen i den konkrete saken/forvaltningen av den konkrete ordningen etter RUF-forskriften. Som oftest vil slike opplysninger være bakgrunn som er nødvendig for å fatte riktig tilskuddsvedtak og dokumentasjon som gjør det mulig å kontrollere at tilskuddet vil bli brukt i samsvar med vedtaket.

Reindriftsmyndighetene kan ikke fremtvinge oppfyllelse av opplysningsplikten. Ved krav om å gi opplysninger etter § 1-11 må saksbehandler vise til forvaltningsloven § 14. Den som får vedtak med pålegg om opplysninger kan påklaget vedtaket hvis han eller hun er uenig i det. Klagen må fremsettes skriftlig eller muntlig innen tre dager fra pålegget er mottatt. Informasjon om klageadgang må gis søker samtidig med pålegget om å gi opplysninger.

Andre ledd: Kontroll

Det må foretas en individuell vurdering av om stedlig kontroll er nødvendig i den enkelte saken, dette er et mer inngripende tiltak enn krav om innsending av opplysninger.

Avtalepartene har under forskriftsmøtet av 13. juni 2012 understreket at skriftlig saksgang i lignende saker skal benyttes som hovedregel. Derfor må stedlig kontroll kun gjennomføres der det er mistanke om at opplysninger i saken er uriktige. Også for slike kontroller gjelder forvaltningsloven § 14, se forrige punkt.

Hvis Landbruksdirektoratet velger å gjennomføre bokettersyn eller lignende utenfor offentlig kontor, omfattes forholdet av forvaltningsloven § 15 om granskning. For denne bestemmelsen gjelder samme regler om informasjon og klage som for forvaltningsloven § 14. Den som leder en slik kontroll, skal blant annet opplyse om formålet med kontrollen og hjemmelen for den. De som blir kontrollert har rett til å ha et vitne til stede, og skal opplyses om denne retten før kontrollen gjennomføres.

§ 1-12. Retting av feilutbetalinger

§ 1-12

Reindriftsmyndighetene kan rette feil i utbetalt tilskudd, enten ved etterbetaling eller krav om tilbakebetaling av tilskudd fra tilskuddsmottaker.

Kilde: [Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Bestemmelsen brukes i to typetilfeller:

- Landbruksdirektoratet oppdager at det er utbetalt for lite tilskudd mht. tilskuddsvedtaket.
- Landbruksdirektoratet/RUF-styret fatter vedtak om avkorting eller tilbakebetaling.

Det kan ikke fattes vedtak om tilbakebetaling eller avkorting etter § 1-12. Vedtak om tilbakebetaling av tilskudd kan kun skje etter at det er fattet vedtak om avkortning etter forskriftens § 1-13, eller at vedtak om tilskudd omgjøres fordi det viser seg at søker ikke oppfylte vilkårene for tilskudd på søknadstidspunktet.

Etterbetaling av tilskudd til søker

Når Landbruksdirektoratet oppdager at det ved feil har blitt utbetalt for lite tilskudd til søker, vil direktoratet utbetale differansen mellom summen som allerede er utbetalt og summen som fremgår av tilskuddsvedtaket. Landbruksdirektoratet informerer søker om etterbetalingen, uten at det fattes noe vedtak.

Hovedregelen er at hele differansen etterbetales til søker snarest etter at feilen er blitt oppdaget, enten ved at søker påpeker det, eller ved at direktoratet oppdager det gjennom kontroll eller saksbehandling.

Krav om tilbakebetaling av tilskudd

Hvilke tilfeller omfattes av bestemmelsen?

Etter sin ordlyd gjelder § 1-12 i alle situasjoner der søker har fått utbetalt for mye tilskudd, også der søker ikke kan lastes for å ha bidratt til feilutbetalingen. For eksempel kan det ha skjedd en feil hos forvaltningen ved utbetaling.

Hovedregel er tilbakebetaling

Landbruksdirektoratets ansvar er å sørge for at bruk av statens midler skjer i tråd med lover og forskrifter. Hovedregelen er derfor at for mye utbetalt tilskudd skal kreves tilbakebetalt.

Landbruks- og matdepartementet uttalte i en klagesak at det skal tungtveiende hensyn til før

tilbakebetaling kan unnlates.

Bestemmelsen er en «kan»-bestemmelse, slik at RUF-styret eller Landbruksdirektoratet må foreta en konkret vurdering av om det er rimelig å kreve beløpet tilbake i den enkelte saken. Vurderingstemaet er både om det skal fremmes krav om tilbakebetaling og hvor mye som eventuelt skal kreves tilbakebetalt. I den konkrete vurderingen må RUF-styret eller Landbruksdirektoratet se om de har adgang til å endre eller omgjøre tilskuddsvedtaket etter forvaltningsloven § 35.

I sjeldne tilfeller kan det være aktuelt å ikke kreve tilskuddet tilbakebetalt. Hovedforutsetningen for dette er at søker har vært i god tro om feilutbetalingen. For eksempel, kan den uriktige utbetalingen skyldes feil hos Landbruksdirektoratet, uten at søker har hatt grunn til å reagere på utbetalingen.

De fleste som søker om tilskudd etter RUF-forskriften er selvstendig næringsdrivende, og det stilles strenge krav til deres aktsomhet. Det kreves at søkerne har inngående kunnskaper om regelverk som gjelder deres drift, og at de søker i tråd med gjeldende regler for tildeling av tilskudd. I praksis vil dette medføre at det er få tilfeller hvor søker kan høres med å ha vært i aktsom god tro.

Når RUF-styret/Landbruksdirektoratet vurderer tilbakebetaling, må følgende hensyn veies mot hverandre:

- korrekt oppgjør og
- sikker forvaltning av offentlige midler

mot

- søkers personlige forhold og atferd (innrettet seg etter utbetalingen mv)
- tiden som har gått siden feilutbetalingen
- veiledning fra Landbruksdirektoratet i saken (har tilskuddsmottaker søkt slik veiledning, hvor god veiledningen har vært)
- feil hos forvaltningen.

Det kan også være andre relevante forhold som må trekkes i vurderingen i den konkrete saken.

I situasjoner med feilutbetaling har tilskuddsmottaker fått tilskudd som han eller hun ikke hadde krav på. Landbruks- og matdepartementet har uttalt at hensynet til korrekt oppgjør og sikker forvaltning av offentlige midler skal som det klare utgangspunktet veie tyngre enn hensynet til at mottakeren kan ha rettet seg etter utbetalingen.

Saksbehandling i saker med tilbakebetaling av tilskudd

Hvis Landbruksdirektoratet har kommet frem til at utbetalt tilskudd skal kreves tilbakebetalt, må det opprinnelige tilskuddsvedtaket omgjøres etter forvaltningsloven § 35, hvis vilkårene for omgjøring foreligger i den enkelte saken.

Omgjøring av vedtak som utløser tilbakebetaling av utbetalt tilskudd regnes for å være til skade for tilskuddsmottaker. Hvis feilen blir oppdaget etter at tilskuddsmottaker har mottatt melding om vedtak, vil en slik omgjøring normalt bare kunne foretas hvis vedtaket er ugyldig, jf. forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c.

I saker der det er blitt utbetalt for mye tilskudd grunnet en feil, vil feilen som hovedregel ha virket bestemmende på vedtakets innhold. RUF-styret eller Landbruksdirektoratet vil i slike tilfeller mangle hjemmel for å innvilge tilskudd, da vilkårene for tilskudd ikke er oppfylt. Etter den ulovfestede ugyldighetslæren vil tilskuddsvedtaket derfor regnes som ugyldig.

Før vedtaket kan omgjøres, må det sendes forhåndsvarsel til tilskuddsmottakeren etter

forvaltningsloven § 16. I slik forhåndsvarsel skal det opplyses om

- hvilket tilskuddsvedtak saken gjelder
- at vedtaket vurderes omgjort
- hvorfor vedtaket vurderes omgjort
- hvor mye skal kreves tilbakebetalt (hele eller deler av tilskuddet)
- konsekvenser av omgjøringen, for eksempel at tilskuddet skal innkreves ved faktura eller motregnes i fremtidige tilskuddsutbetalinger
- tilskuddsmottakerens adgang til å uttale seg i saken, med en frist for uttalelse. Fristen bør fastsettes slik at tilskuddsmottaker får nok tid til å ivareta sine interesser.

Både vedtak om omgjøring etter forvaltningsloven § 35 og vedtak om tilbakebetaling etter forskriftens § 1-12 er enkeltvedtak. Tilskuddsmottaker kan derfor påklage begge vedtakene, samlet eller hver for seg, og må opplyses om klageadgangen i samme brev som vedtak om omgjøring.

§ 1-13. Avkorting og tilbakeholdelse

§ 1-13

Dersom tilskuddsmottaker uaktsomt har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger i søknaden, som har eller ville ha dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskuddet, kan hele eller deler av tilskuddet avkortes.

Dersom tilskuddsmottaker uaktsomt eller forsettlig driver eller har drevet sin virksomhet i strid med lover eller forskrifter for reindriftsnæringen, kan hele eller deler av tilskuddet holdes tilbake inntil forholdet er rettet. Er det ved overtredelsen av slikt regelverk utvist grov uaktsomhet eller forsett, kan hele eller deler av tilskuddet avkortes.

Kilde: [Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsene

Hva er avkorting og hva er formålet med den?

Avkorting innebærer at Landbruksdirektoratet/RUF-styret foretar en reduksjon i tilskuddet som søker i utgangspunktet oppfylte vilkårene for å motta. Hvis søker ikke oppfyller vilkårene for å motta tilskuddet, skal søknaden avslås. Dette er ikke en avkorting.

Et overordnet mål med avkorting er å sikre forsvarlig forvaltning av fellesskapets midler. Risikoen for avkorting ved feilopplysninger skal skjerpe søkerens aktsomhet ved utfylling og innlevering av søknaden, og bidra til at tilskuddsmottakerne opptrer innenfor det fastsatte regelverket. Avkorting har ikke et pønalt formål og anses derfor ikke som straff.

Landbruksdirektoratet «kan» avkorte tilskudd, men skal alltid vurdere avkorting

Bestemmelsen er en «kan»-bestemmelse, som betyr at det hører under forvaltningens frie skjønn om avkortningen skal foretas. Selv om bestemmelsen er utformet som en «kan»-bestemmelse, er det klare utgangspunktet at det skal foretas avkorting hvis søker har drevet i strid med nevnt regelverk.

Første ledd: Avkortning ved feilopplysninger

Etter § 1-13 første ledd kan tilskuddet avkortes hvis tilskuddsmottaker uaktsomt eller forsettlig har gitt feil eller mangelfulle opplysninger i søknaden, og disse opplysningene har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskudd.

Der Landbruksdirektoratet oppdager at søker har gitt feilopplysninger i søknaden, skal det alltid vurderes avkortning etter § 1-13 første ledd. Avgjørelse om å avkorte tilskudd er et enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2, og kan påklages av søkeren.

For at Landbruksdirektoratet/RUF-styret skal kunne fatte vedtak om avkortning etter bestemmelsen, må enkelte vilkår være oppfylt.

Krav om uriktige opplysninger og virkning på vedtaket

En uriktig opplysning (feilopplysning) foreligger når det som er ført opp i søknaden ikke er i samsvar med de faktiske forhold. Hovedregelen er at søkeren må føre korrekte søknadsopplysninger inn i rett felt i søknaden for å være berettiget tilskudd.

Hvis søker har presisert eller forklart de reelle forhold i kommentarfeltet eller på annen måte, må det vurderes konkret i hver enkelt sak om søker anses å ha gitt feil opplysning eller ikke. Hvis opplysninger som er gitt i søknaden gjør at saksbehandler kan behandle søknaden på korrekt grunnlag, er det mye som taler for at søker ikke har gitt feil eller mangelfull opplysning som ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskudd.

Feilopplysningen må i tillegg ha eller kunne ha gitt mer tilskudd enn søker er berettiget. Bestemmelsens kjerneområde er tilfeller hvor Landbruksdirektoratet gjennom saksbehandling og kontroll (maskinell kontroll og risikobasert kontroll) oppdager feilopplysningen. Hvis søker selv sier fra om feilen uoppfordret, uten at Landbruksdirektoratet har tatt kontakt med søker, bør tilskuddet ikke avkortes.

Søker må ha handlet «uaktsomt eller forsettlig»

Det neste vilkåret er om søker har gitt feilopplysningen «uaktsomt eller forsettlig». Dette innebærer at det ikke kan avkortes i tilskuddet hvis søker var i aktsom god tro da feilopplysningen ble gitt. En søker er i aktsom god tro der han eller hun ikke visste og heller ikke burde visst at opplysningen i søknaden var feil.

Tilskuddsmottakerne etter forskriften er som hovedregel selvstendig næringsdrivende, og det stilles strenge krav til tilskuddsmottakernes aktsomhet. Tilskuddsmottaker vil derfor sjelden kunne ha gitt feilopplysninger i aktsom god tro. Det forventes for eksempel at tilskuddsmottaker har full kunnskap om sin drift og regelverket som omfatter driften. Hvis tilskuddsmottaker har problemer med å forstå søknadsskjemaet, forventes det at han eller hun kontakter Landbruksdirektoratet i god tid før søknadsfristen.

Et eksempel på at søker kan ha vært i god tro om en feilopplysning, er der det innvilgede beløpet avviker så lite fra det som er riktig at søker ikke kan klandres for å ikke ha reagert.

Når søker ikke har vært i god tro, foreligger enten uaktsomhet eller forsett.

Uaktsomhet

Bestemmelsen i § 1-13 første ledd omfatter tilfeller med såkalt simpel uaktsomhet. Simpel uaktsomhet forekommer når tilskuddsmottakeren har opptrådt i strid med det som en alminnelig aktsom person i samme situasjon ville ha gjort.

Ved vurdering av aktsomhetskravet må det foretas avveining av flere hensyn, også om det var uklarheter i søknadsskjema, regelverk eller annen informasjon, og om denne uklarheten kunne

skape tolkningstvil hos tilskuddsmottakeren. Det ses også hen til tidligere praksis der aktsomhetskravet er blitt vurdert.

Forsett

Vurderingen av forsett er en subjektiv vurdering. Det betyr at Landbruksdirektoratet/RUF-styret i den enkelte sak må sannsynliggjøre at tilskuddsmottaker ved sin handling må ha ment å ville tilegne seg en urettmessig utbetaling av tilskudd. Det må foreligge en saklig årsakssammenheng mellom handlingen og den urettmessige utbetalingen.

Avkortningens størrelse

Landbruksdirektoratet/RUF-styret kan avkorte «hele eller deler av tilskuddet». Hovedregelen er at tilskuddet skal avkortes med et beløp tilsvarende den urettmessige utbetalingen. For eksempel, hvis feilopplysningen har ført til at tilskuddsmottaker har mottatt 10 000 kroner i uberettiget tilskudd, skal tilskuddet avkortes med 10 000 kroner.

Saksbehandler må likevel alltid vurdere om det er rimelig og forholdsmessig å avkorte et beløp tilsvarende den urettmessige utbetalingen i den enkelte sak, eller om avkortingsbeløpet bør settes høyere eller lavere.

For eksempel bør avkortingsbeløpet settes høyere hvis søker har gitt feilopplysninger ved flere søknadsomganger. Hvis størrelsen på den urettmessige utbetalingen blir uforholdsmessig høy i forhold til feilopplysningen som er gitt, kan dette tilsi at avkortningen bør settes lavere enn merutbetalingen.

Beløpet som avkortes kan aldri vært større enn søkers tilskuddsutbetaling i den enkelte søknadsperioden. Det betyr at avkortingsbeløpet ikke kan overstige tilskuddsutbetalingen, slik at tilskuddsmottaker ender opp med å skylde Landbruksdirektoratet/RUF-styret penger ut over tilskuddet han eller hun har søkt om.

Andre ledd: Tilbakehold og avkorting ved brudd på regelverk

Første punktum: Tilbakehold av tilskudd ved brudd på regelverk

Bestemmelsen i § 1-13 andre ledd første punktum gjelder tilfeller der tilskuddsmottaker driver eller har drevet sin virksomhet i strid med lover eller forskrifter for reindriftsnæringen. I tilfeller der det er utvist uaktsomhet eller forsett, kan Landbruksdirektoratet/RUF-styret holde tilskuddet tilbake inntil forholdet er rettet.

For at Landbruksdirektoratet skal kunne bruke bestemmelsen i § 1-13 andre ledd første punktum, må enkelte vilkår være oppfylt.

Vilkår om brudd på lover eller forskrifter for reindriftsnæringen

Det må foreligge brudd på lover og forskrifter for reindriftsnæringen. I tillegg til reindriftsloven med tilhørende forskrifter og forskrifter til reindriftsavtalen, kan slik regelverk for eksempel være dyrevelferdsloven med tilhørende forskrift.

Det at bruddet må foreligge, betyr at det må være fattet et vedtak der det er konstatert et brudd på regelverk som er begått av tilskuddsmottaker. Da forvaltningslovens utgangspunkt er at vedtak skal iverksettes straks, vil ulovlig forhold etter § 1-13 andre ledd foreligge selv om det aktuelle vedtaket er påklaget, med mindre det er gitt utsatt iverksettelse etter forvaltningsloven § 42.

Krav om utvist skyld

I tillegg til at brudd på regelverk for reindriftsnæringen må være konstatert i et vedtak, må tilskuddsmottaker ha utvist skyld ved brudd på dette regelverket. Bestemmelsen i § 1-13 andre ledd første punktum, der Landbruksdirektoratet gis adgang til å holde tilbake tilskuddet, krever at

tilskuddsmottaker har utvist simpel uaktsomhet eller forsett.

Om simpel uaktsomhet

Simpel uaktsomhet forekommer når tilskuddsmottakeren har opptrådt i strid med det som en alminnelig aktsom person i samme situasjon ville ha gjort.

Tilskuddsmottakerne etter forskriften er selvstendig næringsdrivende, og det stilles strenge krav til tilskuddsmottakernes aktsomhet. Tilskuddsmottaker vil derfor sjelden kunne ha brutt regelverket for sin egen drift uten å ha utvist uaktsomhet. Det forventes for eksempel at tilskuddsmottaker har full kunnskap om sin drift og regelverket som omfatter driften.

Om forsett

Vurdering av forsett er en subjektiv vurdering. Hva som omfattes av forsett, er beskrevet i kommentarer til § 1-13 - Om simpel uaktsomhet.

Hvor mye tilskudd skal holdes tilbake?

Landbruksdirektoratet må i den enkelte sak foreta en vurdering av hvor mye av tilskuddet skal holdes tilbake. Hovedregelen er at beløpet som holdes tilbake må være stort nok til å legge press på tilskuddsmottaker til å rette opp ulovligheter i hans eller hennes drift, men heller ikke så stort at det oppleves som grovt urimelig og forringer tilskuddsmottakerens økonomi.

Tilbakeholdsrett bortfaller når søker har rettet opp forholdet

Hvis søker har rettet opp forholdet og innrettet sin drift slik at den er blitt lovlig, kan Landbruksdirektoratet/RUF-styret ikke lenger holde tilskuddet tilbake. Det betyr at pålegg myndighetene om retting av ulovlig forhold som er oppfylt på søknadstidspunktet, ikke kan tjene som grunnlag for tilbakehold.

Det er tilskuddsmottaker som har bevisbyrden for at det ulovlige forholdet er rettet. Det betyr at tilskuddsmottaker må fremskaffe opplysninger og dokumentasjon som er nødvendig for å sannsynliggjøre at det ulovlige forholdet er blitt rettet. For eksempel, kan tilskuddsmottaker sende inn vedtak om at hans eller hennes drift er brakt i lovlige former.

Andre punktum: Avkortning av tilskudd ved brudd på regelverk

Etter § 1-13 andre ledd andre punktum kan Landbruksdirektoratet/RUF-styret avkorte hele eller deler av tilskudd hvis tilskuddsmottaker i henhold til reindriftsmyndighetenes vedtak driver eller har drevet sin virksomhet i strid med lover og forskrifter for reindriftsnæringen, og det er utvist grov uaktsomhet eller forsett.

Bestemmelsen har samme vurderingstema som § 1-13 andre ledd første punktum, men er forbeholdt de grovere tilfeller av regelverksbrudd. Til forskjell fra § 1-13 andre ledd første punktum om tilbakehold av tilskudd, kan avkortning etter § 1-13 andre ledd andre punktum foretas også der det ulovlige forholdet har blitt rettet, hvis tilfellet er grovt nok.

For vurderingen av vilkårene om brudd på regelverk som er konstatert ved reindriftsmyndighetenes vedtak og krav om utvist skyld, vises til kommentarer til § 1-13 - Vilkår om brudd på lover eller forskrifter for reindriftsnæringen og Krav om utvist skyld.

Om grov uaktsomhet og forsett

Ved grov uaktsomhet dreier det seg om et markert avvik fra alminnelig handlemåte for en alminnelig aktsom person i samme stilling og situasjon. Dette er en objektiv vurdering.

Vurderingen er den samme som for simpel uaktsomhet, men i tilfellet med grov uaktsomhet må tilskuddsmottakerens handlinger utløse sterk bebreidelse.

Vurderingen av forsett er en subjektiv vurdering. Det betyr at Landbruksdirektoratet/RUF-styret i

den enkelte sak må sannsynliggjøre at tilskuddsmottaker driver eller har drevet sin drift i strid med lover eller forskrifter for reindriftnæringen.

I enkelte tilfeller er dette konstatert i reindriftsmyndighetenes vedtak om regelverksbrudd. I andre tilfeller kan det være vanskelig å avgjøre om forsett foreligger. Det er derfor bedre at saksbehandleren vurderer forholdet etter krav om grov uaktsomhet, da dette er en objektiv vurdering.

Landbruksdirektoratet/RUF-styret skal foreta en konkret vurdering i hver enkelt sak

Selv om utgangspunktet er at det skal foretas avkortning ved brudd på regelverk som er nevnt i § 1-13 andre ledd, må Landbruksdirektoratet/RUF-styret likevel foreta en konkret vurdering i hver enkelt sak av om det bør reageres med avkortning i tilskudd eller ikke. I tillegg må Landbruksdirektoratet/RUF-styret vurdere hvor mye av tilskuddet som skal avkortes.

Vurderingen skal gjøres på bakgrunn av avveining av relevante momenter. I norsk rett stilles det et skjerpet aktsomhetskrav til næringsdrivende, slik at det forventes at lover og forskrifter som har direkte betydning for hans eller hennes næring, blir overholdt.

Graden av eventuell avkortning bør stige proporsjonalt med alvorligheten av handlingen som førte til brudd for relevant regelverk, i tillegg til vurderingen av driftsøkonomiske konsekvenser for den aktuelle tilskuddsmottakeren. For å ivareta likebehandlingsprinsippet bør det ses hen til tidligere behandling av lignende saker. Vurdering av avkortning i saker med samme faktum skal være lik uavhengig av hvor i Norge søker har sin drift.

Beløpet som avkortes kan aldri være større enn søkers tilskuddsutbetaling i den enkelte søknadsperioden. Det betyr at avkortingsbeløpet ikke kan overstige tilskuddsutbetalingen, slik at tilskuddsmottaker ender opp med å skylde Landbruksdirektoratet/RUF-styret penger ut over tilskuddet han eller hun har søkt om.

§ 1-14. Innkreving av tilbakebetalings- eller avkortingsbeløp

§ 1-14

Differansen mellom utbetalt beløp og berettiget tilskudd som følge av vedtak om tilbakebetaling etter § 1-12 eller avkortning etter § 1-13, kan kreves tilbakebetalt fra tilskuddsmottakeren eller motregnes i senere tilskuddsutbetalinger.

Krav fra reindriftsmyndighetene kan motregnes i tilskuddsutbetalinger til tilskuddsmottakeren.

Dersom tilskuddsmottakeren ikke var i aktsom god tro om utbetalingen, kan renter kreves fra det tidspunkt tilbakebetalingskravet er kommet fram til mottaker. Ved grov uaktsomhet eller forsett kan renter kreves fra tidspunktet for utbetaling av det urettmessige tilskuddet.

Rentefoten skal settes lik den rentefot som til enhver tid er fastsatt av Finansdepartementet i medhold av § 3 i lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

Kilde: [Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Første ledd: Om tilbakebetaling

Bestemmelsen i § 1-14 omfatter regler for innkreving av differansen mellom utbetalt tilskudd og det beløpet som kreves tilbakebetalt som følge av vedtak om avkortning og tilbakebetaling. Før tilbakebetaling skal kunne kreves, må vedtaket om tilskudd omgjøres etter forvaltningsloven § 35. Se kommentarer til § 1-12 – Krav om tilbakebetaling av tilskudd.

Andre ledd: Om motregning

I § 1-14 andre ledd er det angitt en selvstendig hjemmel til motregning i fremtidige tilskuddsutbetalinger. Det betyr at Landbruksdirektoratet/RUF-styret ikke trenger å gå veien om ulovfestede motregningsregler i slike tilfeller.

For å kunne motregne feilutbetalt tilskudd i fremtidige tilskuddsutbetalinger må Landbruksdirektoratet/RUF-styret først sende faktura på beløpet som feilutbetalt tilskudd utgjør. Først når faktura ikke er blitt betalt innen fristen i faktura, kan det foretas motregning.

Før motregning foretas, må det alltid sendes en motregningserklæring til den som vedtaket om tilbakebetaling gjelder. Erklæring kan ikke sendes før faktura på tilbakebetaling er forfalt. Beslutning om å foreta motregning er ikke et enkeltvedtak og kan ikke påklages.

Valg mellom motregning og innkreving av faktura

Det er Landbruksdirektoratet som foretar valget mellom å innkreve tilbakebetalingsbeløp ved faktura og oppfølging av denne, og motregning av tilbakebetalingsbeløpet i fremtidige tilskuddsutbetalinger.

Mange mottakere av tilskudd etter RUF-forskriften mottar slik tilskudd kun en gang, eventuelt svært sjeldent, med flere år mellom utbetalingene. I slike tilfeller blir det sendt faktura på for mye utbetalt beløp. Hvis søker mottar tilskudd regelmessig, for eksempel etter kapittel 6, kan det være aktuelt med motregning.

Tredje ledd: Renter

Utgangspunktet i norsk rett er at det ikke kan kreves renter uten hjemmel. Det betyr at den aktuelle forskriften må inneholde en bestemmelse om renter for at disse skal kunne kreves ved tilbakebetalingskrav.

I § 1-14 tredje ledd er det åpnet for at det kan kreves renter ved krav om tilbakebetaling. Renter beregnes fra to forskjellige tidspunkt:

for mottakere som ikke var i aktsom god tro om utbetalingen – fra tidspunktet tilbakebetalingskravet er kommet frem til mottaker

for mottakere som har utvist grov uaktsomhet eller forsett – fra tidspunktet for utbetaling av det urettmessige tilskuddet.

For begge tilfeller er rentefoten lik den som er satt i lov om renter ved forsinket betaling § 3.

Bestemmelsen skal fungere som et insentiv til søker om å melde fra om mottak av uberettiget tilskuddsbeløp, i stedet for å beholde beløpet inntil det eventuelt blir krevet tilbake. Regelen har også til hensikt å forhindre at feilutbetalinger skjer ved at risikoen for å bli ilagt renter skal skjerpe søkerens aktsomhet ved utfylling og innlevering av søknader om tilskudd.

Vilkåret om at tilskuddsmottaker må ha handlet uaktsomt eller forsettlig innebærer at det ikke kan kreves renter dersom tilskuddsmottaker var i aktsom god tro.

§ 1-15. Klageadgang

§ 1-15

Vedtak etter denne forskrift kan påklages til Landbruks- og matdepartementet etter forvaltningslovens regler.

Kilde: [Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond](#) (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Vedtak fattet med hjemmel i RUF-forskriften kan påklages i samsvar med reglene i forvaltningslovens kapittel VI.

Klagebehandlingen skjer ved at Landbruksdirektoratet forbereder saken for RUF- styret, som tar stilling til klagen på møte. Hvis RUF-styret opprettholder sitt vedtak, blir saken sendt til LMD for endelig behandling.

Vedtak som er fattet av Landbruksdirektoratet etter delegasjon i henhold til RUF-sak 21/17 og kapittel 6 behandles på samme måte som over.

Den som søker om tilskudd etter RUF-forskriften skal opplyses om klageadgang i vedtaket. Orientering om klageadgang skal inneholde opplysninger om klagefrist og adresse hvor klagen kan sendes.